

זה קרה השבוע: כלא, נווה תירצה" הועמד על רגליו

גרנות: מחוז לתא

תשתחררי מכאן. ותני לי קצת מנוחה!" את המיצרכים שקניתי בקניינה השארתי אצל גרנות בארגז מתחת לי מיטה. בחרר שבו גרתי נגנבו רוב הדברים ולא היתה לי סבלנות לפתוח ולסגור את הארון כבר משעות הבוקר המוקדמות. הפריעה לי גם העובדה שהבגדים והאוכל נמצאים באותו ארון, והעפתי להטריד את גרנות.

לאחר שעה נשמעה צעקה מכיוון אחד הארגזים הגדולים שהובאו בכוכר עליידי הנהג של תירצה. ניגשנו ל- ארגזים וראינו את אביבה יושבת מקופלת בתוך אחר מהם. היא אמרה: "יכולתי לצאת מכאן בתוך ארגז ואף אחד לא היה יודע. אבל לאן הייתי הולכת? אולי בעצם לקפה לונדון ל- אכול עוגה עם קצפת ואחר כך הייתי חוזרת, בלי ברירה."

הסוהרת, כך סיפרה גרנות, הציעה להוציא אותה מהתא ולסרק אותה בחוץ. הסוהרת, המשרתת בשב"ס זה חודשיים, טענה כי לא ידעה שעשתה דבר אסור. היא הושעתה מעבודתה, עד לכירור שייערך בוועדת חקירה. ההנהלה טענה כנגד גרנות כי לא הסכימה לטוהרת שאסור היה לה ל- פתוח את התא ולהוציאה. גרנות הסכימה שאין זה תפקידה כאסירה.

אביבה וחווה. אצל חווה ואהוד הכסאות עפו חופשי

היא רוצה להקטין את החזה שלה ולהיות בלונדית ★ חווה ואחותה תפסו את אהוד, על חס" ★ היא התחבאה בארגז כדי להוכיח שקל לברוח ★ כנד מטוגן בכיתה לעידעור בירושלים

ככל בוקר הכנתי לאביבה ולי סנדר וויצ'ים שאותם לקחתי ל"מתפרה" בתדיראן. אביבה הביאה איתה קפה ר ממתיקים שאותם אכלנו בהפסקת הבוקר. לפעמים יצאנו לחוגים ביחד. אביבה השתתפה ברוב החוגים והיתה דמות דומיננטית באירגון ערבי תרבות.

אביבה היתה הרוח החיה בחדראן. היא היתה עובדת חרוצה והתייחסה ל- עבודה ברצינות. שעות רבות לא קמה ממקומה והיתה קשורה למכונה ה- אוטומאטית שעליה עבדה. היא לא הירשתה לאף אחת מהאסירות להחליף אותה בעבודה. היא קראה למכונה "רווינגטה" (שהיתה הסוסה של דו"ק קיחוט), והסבירה לי פעם שהיא ר- "רווינגטה" רגילות זו לזו.

הסיפור שיעשע אותי, תיארת לי עצמי איזה מהומה קמה בנווה תירצה ונזכרתי בשיתות הרבות שהיו לי עם אביבה גרנות בכלא, שבהן סיפרה לי שאנשים רבים לא מבינים את חוש ההומור שלה. קשה לי להאמין שגרנות תיכנה בריחה דראמטית, בדיוק עכשיו, לפני העידעור כבית המישפט העליון.

קאנט

וקירקגור

אביבה מלמדת צרפתית וכמו כן מעבירה חוג לפילוסופיה. היא שולטת בשפות רבות, אך כותבת עברית בשגיאות כתיב. היא מעולם לא למדה עברית בצורה מסודרת. נהגתי לשבת בחדרה בשעות הערב לפני סגירת התאים ובעיקר בימי השישי והשבת, שהיו ארוכים ומשעממים כי מיוחד.

באחד הימים פרץ ויכוח בין שתי אסירות. בלחט הוויכוח הרימה אסירה אחת מגירה כבדה, שהיתה לידה, והעיפה אותה לכיוון צרתה. זו התכופפה והמגירה פגעה בחוקה בראשה של אביבה, אך היא לא זזה ממקומה ונשארה עומדת פעורתפה. אחרי דקות מיספר התאוששה ו אמרה: "הייתי בהלם. עכשיו אתן מאמינות לי שכאשר משהו קורה לי אני נכנסת להלם. כך הייתי גם אז, בלילה הרצח, אך השופטים לא האמינו. אבנור (חנה אבנור, שגורה על גרנות מאסר-עולם) לא יודעת מה זה הלם."

קפה ועוגה

ב"לונדון"

זכרתי באחת המתיחות של גרנות כשעברנו יחד ב"מתפרה" כי מיפעל חדראן. יום אחד נעלמה אביבה לפתע. הסוהרת חיפשה אותה, וכולנו נכנסנו ללחץ ולא הבנו להיכן היתה יכולה להיעלם כשהשער נעול.

ביום השישי עוסקות האסירות ב- ניקיון התאים. בשעה שש בכוכר מוציאים את המיזרונים לאיזור ב- חצר. במשך שעות היום אין שום עיסוק. קשה לשבת על הרקבים ב- מיטות ואסירות רבות מסתובבות ב- פרודור בחוסר מעש.

טרניסטור

בתוך סנדוויץ

כל בוקר ב-7.30 יצאנו לעבודה בתדיראן. התאספנו בחדר-האוכל, ומשם, אחרי חיפוש שיטחי, הוציאו אותנו לבתי-המלאכה. אסור היה לנו לקחת איתנו טרניסטורים. היו אסירות שרצו לשמוע מוסיקה והסתירו את הטרניסטור על גופן. אם היה המכשיר מתגלה בחיפוש הוא היה מוחרם מיד.

אביבה דורשת העלאת שכר בכלא!

ואיפשר לעורך-דין עמירם לבדוק אם מקבל האסיר את מלוא השכר. ההחלטה בעניין נדחתה עד ל- חודש אפריל. אם יקבל בית-ה- משפט את טענות של עורך-דין עמירם תהיה זו החלטה רבת-מש- מעות לגבי כל האסירים שיהיו, כתוצאה מכך, כפופים לחוק שכר- המינימום במשק. דבר שלעצמו יהיה תקדים, היות וחוק זה נוגע אך ורק ליחסים שבין עובד ומע- ביד, ויחסים מסוג זה אינם קיי- מים בין נציבות-בתי-הסוהר ובין האסיר.

עותרת נגד החלטת הניצב, העתי- רה היא בעצם כנגד נציבות-בתי- הסוהר, וכי השכר שנקבע הוא למ- עשה כמעט חצי משכר-המינימום המקובל במשק. הקריטריון שנקבע צריך לחול על כל אחד, בלי כל קשר להיותו אסיר. לכן דורש ומבקש עורך-דין עמירם ששכרה של גרנות יותאם לשכר-המינימום במשק. והיה והשכר גבוה בהרבה מזה שמקבל האסיר, מבקש הפרקליט להחליט עקרונית על העלאת-השכר לאסי- רים.

יום השישי האחרון הגיע אבי ("עמרה") עמירם, פרקלי- טה של אביבה גרנות לכלא נווה- חירצה כדי ליצגה בפנייתה לבג"ץ. להמתנת הפרקליט הוצאה אביבה וזאת למרות שהדין התנהל בתוך הכלא ובנוכחות הסוהרות. הדין התנהל לפני השופט יהו- שע בן-שלמה מבית-המשפט המ- חוזי בתל-אביב. השופט בן-שלמה מגיע בכל יום שישי לנווה-חירצה כדי לשמוע עתירות של אסירות. לכל אסיר יש זכות להגיש בג"ץ נגד גורמים ציבוריים ורישמיים של המדינה.

חדרה של אביבה מסודר בטוב-טעם. זהו חדר קטן ובו שתי מיטות, שולחן קטן, כיסא וארונות מפת, שעליה ניצבת טלוויזיה ציבוענית. מעל ל- מיטתה תלויה תמונה גדולה של (וינסנט) ואן-גוך שנתלשה ממגזין צרפתי.

לגיתית יורעאלוב היתה דרך מקורית. היא החביאה את הטרניסטור בתוך סנדוויץ, וכך הוא לא נמצא מעולם.

בהגשת הבג"ץ משמשת גרנות פה ליתר האסירות.

מתחתם מרף ובו ספרים רבים, בשפות אחרות, וכנייהם סיפורים מה- מיתולוגיה היוונית, סיפרי-פילוסופיה של ג'אן-פול סארטר, עימנואל קאנט ומיכתבים של (סרן אוני) קירקגור. גרנות קוראת הרבה, שולטת בשפה הצרפתית, ברומנית, בספרדית ובי- אנגלית, ומכולן היא אוהבת את השפה האיטלקית. בשעות-הפנאי היא עוסקת בתרגום ולאחרונה היא התחילה לכתוב שירים.

הייתי מיוודת עם אביבה גרנות ויחד יצאנו ל"מתפרה" בכל בוקר. נהגתי לקום לפני כולם. אני רגילה לקום בין חמש לשש בבוקר ולטפל בבעלי-החיים שלי. לרוב האסירות היה קשה להתעורר לפני שש בבוקר והן נהגו לשכב במיטות עד לרגע שהי- סוהרות הגיעו לספירת-הבוקר. היו כאלה שניקו מהמיטות בספירה, וחזרו מייד לישון עד יציאתן לעבודה.

פרקליט עמירם כפה מקבלת ההחלטה

קשה למצוא את גרנות לבדה בחדר. תמיד נמצאת שם אסירה זו או אחרת, שבאה להתייעץ או לבקש ממנה טובה כלשהיא. אביבה סבלנית, לא משיכה פני איש ריקם. אסירות המיוודות עם אביבה נמנעות מלבוא לתא, כאשר נמצאת שם שותפתה.

יש אפשרות לערער לבית-ה- מישפט העליון על החלטה של שו- מט מחוזי ברשות השופט בבג"ץ עצמו, או שהרשות ניתנת לעידי- בית-המישפט העליון. עורך-דין עמירם, שהופיע ב- שם אביבה גרנות, ביקש מהשופט בן-שלמה לבדוק כמה משלם מיפעל חדראן לשב"ס עבור כל אסיר. נציגת הפרקליטות מיקה תמיר טענה כי החוק נוגע ליחסים שבין עובד ומעביד ומשום כך יש סמכות ייחוד אך ורק לבית-הדין לעבודה.

עורך-דין עמירם טען מאידך שאכן יש סמכות, מהטעם שמשכו- רות האסיר נקבעות על-ידי נציג השב"ס, מאחר והאסיר מועסק על-ידי השב"ס, ומכיוון שגרנות